

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-3878

No. 113. — Stev. 113.

NEW YORK, THURSDAY, MAY 14, 1936 — ČETRTEK, 14. MAJA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

MUSSOLINI SNUBI HITLERJA ZA PRIJATELJSTVO

Evropa se bo razdelila v dva bojna tabora

ABESINCI SO POSTAVILI NOVO PRESTOLICO V GORE

Mussolini bo mogoče še prej izstopil iz Lige, predno bo imela Liga priložnost kaj ukreniti. — Angleški konzul poslal vest o vstanovljenju nove abesinske vlade. — Italijanski poslanik v Washington je obvestil državneka tajnika, da je Italija anektirala Abesinijo.

ZENEVA, Švica, 13. maja. — Diplomati so v velikih skrbih, ker se boje, da bo Mussolini Italijo potegnil iz Lige narodov.

Dobro poučeni italijanski krogi zagotavljajo, da je prav gogoče, da bo Italija sledila zgledu Nemčije in izstopila iz Lige narodov.

Tak korak bi vodil v dvojni tabor evropskih držav ter bi se obnovila trozveza Nemčije, Italije in bivše Avstro-Ogrske.

Diplomati zatrjujejo, da Mussolini čaka, kaj bo Liga narodov storila glede italijanske nadoblasti nad Abesinijo in glede gospodarskih in finančnih sankcij.

Mussolini bo mogoče še prej izstopil iz Lige narodov, predno bo imela Liga priložnost kaj gotovega ukreniti, ako bo videl, da Liga Italiji v vsaki točki nasprotuje.

Madžarski delegati trdijo, da se bo Mussolini pridružil Nemčiji in Avstriji, ako Italija izstopi iz Lige narodov.

KARTUM, Angleški Sudan, 13. maja. — Angleška poročila naznanjajo, da je bila postavljena nova abesinska vlada v Gore okraju, 250 milj jugozapadno od Addis Ababe.

To poročilo, ki je zbudilo mnogo zanimanja, je poslal angleški konzul v pokrajini Gore E. N. Erskine.

Vojaki, ki so še vedno ostali zvesti cesarju Haile Selassieu in abesinski vladi, so zastražili ceste v Gore ter vstavljajo abesinske dezertarje.

Erskine pa v svojem poročilu ne omenja, v katerem mestu ima abesinska vlada svoj sedež.

ADDIS ABABA, Abesinija, 13. maja. — Podkralj Badoglio poroča, da je cesar Haile Selassie pred svojim begom izdal na prebivalstvo mesta povelje, da Addis Ababo počge in opleni vse tujce.

To povelje je bilo izdano 2. maja, nekaj ur prej, predno je kralj kraljev pobegnil v Džibuti.

V svoji neizprosni jezi do Italijanov je neguš izdal usodepolno povelje, vsled katerega je izgubilo življenje 27 tujcev in več sto domačinov.

WASHINGTON, D. C., 13. maja. — Italijanski poslanik Augusto Rosso je državnega tajnika Cordella Hulla uradno obvestil, da je Italija anektirala Abesinijo in da je bil kralj Viktor Emanuel razglašen za abesinskega cesarja.

Ravno tako so italijanski diplomati obvestili evropske vlade.

Poslanik Rosso ni iskal nikakega pojasnila o mišljenju glede aneksije in tudi nobenega ni dobil. — Zunanji urad še ni sklenil, kakšno stališče bo zavzel v tej zadevi. Italijanska vlada tudi ne bo od Združenih državah zahtevala, da pojasnijo, kako diplomatsko stališče zavzema poslanik Cornelius Van H. Engert v Addis Ababi.

Ameriška vlada ne bo pojasnila svoje politike glede Abesinije, dokler bodoči dogodki ne razjasnijo položaja.

PAPEŽ OBSOJA NEMČIJO IN SOVJ. RUSIJO

Govori obiskovalcem
časnikarske razstave.
Nemčija in Rusija niste
zastopani na razstavi.

VATIKAN, 13. maja. — Vpričo več tisoč obiskovalcev razstave katoliškega časopisja je papež Pij XI. izrazil svoje upanje, da bo znamenita vest iz Abesinije samo predgraja pravega evropskega in svetovnega miru in da bodo ljudje po vseh deželah molili za mir.

Nato se je papež obrnil proti komunistu, ki je, kot je rekel, s propagando, ki se ne vstrži ničesar, dosegel uspehe v Rusiji, Mehiki, na Španskem, v Urugvaju in Braziliji in ogroža družine in pred vsem vero ter omejuje osebo in državljansko svobodo.

Papež je nato povdaril, da med izločenimi katoliškimi časopisi Nemčija in Rusija niste zastopani. O Rusiji je rekel, da je napolnjena s sovraštvom do Boga, Nemčija pa je brez ozira na resnico in pravico umetno zmešala vero in politiko in zatrla katoliško časopisje.

Pri tej priložnosti je papež potegnil ostro črto med cerkvi in državo in je državi očital, da posega v cerkveno področje. Katoliška cerkev si ne prilagaja nikakih političnih pravice, vendar pa prihaja iz političnega ozračja za cerkev marsikatera težkoča posebno na poljih, kjer bi mogla s posebnim uspehom delovati, zlasti v vzgoji mladine.

BULLITT BO ODPSTOPI KOT POSLANIK

WASHINGTON, D. C., 13. maja. — William C. Bullitt namerava odstopiti kot poslanik Združenih držav v Moskvi. — Toda glede tega se bo odločil, ko pride prihodnji mesec v Ameriko.

Navadno je prihajal Bullitt v Ameriko ob Božiču na počitnice, kakor tudi zadnji Božič. Odkar je za poslanika v Moskvi, so že večkrat krožile vesti, da namerava odstopiti, toda vsakikrat je bilo to zanikano. Sedaj pa državni departament teh vesti ne zanika.

UTONILO 14 ŠVEDSKIH DELAVCEV

STOCKHOLM, Švedska, 13. maja. — 14 delavcev na žagi je utonilo na jezeru Orm v severni švedski, ko se je prevrnil motorni čoln, ki je bil najbrže prenapolnjen. V čolnu je bilo prostora za 15 ljudi, bilo pa jih je 23.

Čoln se je prevrnil, ko je bil sredi zamrznjenega jezera. 23 otrok je ostalo brez očetov.

FRANCOSKI VETERANI SO ZA MIR

Svoje nemške tovariše
pozivljajo k medseboj-
nem u sporazumu. —
Medsebojnega razume-
vanja ni bilo.

PARIZ, Francija, 13. maja. — Francoski veterani so na nemške veterane naslovili svečan poziv, da se jim pridružijo in sprijaznijo oba naroda.

Poziv je sestavila federacija francoskih bojnikov, ki je v ožji zvezi z ljudsko fronto levičarjev, ki bo v kratkem prevzela vlado. Toda poziv je bil izdan izven vlade in čez glavo vlad obeh dežel.

„Naše vlade so objavile mirovne načrte,“ pravi poziv, katerega je podpisal bivši minister za pokojnine Georges Revollet, „toda izza vojne smo naša vlada in mi sami sodili vaše načrte, kot bi mi bili Nemci, vi pa naše, kot bi vi bili Francozi.“

„Na podlagi in v poznanju izkušenj izjavljamo, da oni, ki delajo vojne, se ne bojujejo, in da oni, ki se bojujejo, nimajo od tega dobička.“

„Kaj drugega želimo, tako vi kot mi, kot časten, vreden mir za Nemčijo, Francijo in celo Evropo? Zahtevamo mir, ki sloni na spoštovanju pravice in reda, v katerem mora vsak narod prevzeti del svoje odgovornosti za skupno varnost.“

„Vam, nemškim tovarišem, pravimo, da je bila ura za našo spravo. Naše narode moramo učiti razumeti in se sporazumeti. V obeh narodih moramo zbuditi duha dobre volje, da primerjamo naše želje, na katerih bomo mogli zgraditi sporazum, ki bo jamčil za bodočnost.“

„Mi, francoski bojniki s fronte, smo pripravljeni prevzeti veliko delo, da spravimo naša naroda in prinesemo Evropi mir. Ta poziv vam ponujamo z iztegnjenimi rokami.“

ŽENSKO ZBOROVANJE V MOSKVI

MOSKVA, Rusija, 13. maja. — V Kremlju se je zbralo 3000 žensk, da razpravljajo o načrtu za izboljšanje o delavskih razmer v tovarnah in življenjskih razmer. Ko je v dvorano stopil Stalin, so peke narodne pesmi in so diktatorja obsipale s cvetjem.

To so žene trgovskih upravitelj in tovarniških nižjih uslužbencev in so bile iz različnih krajev povabljene v Kremelj.

Stalin je bil tudi obdarovan s pletenimi srcaami in drugimi ročnimi deli.

To zborovanje je uvod za kampanjo za čiščenje tovarn, za obdelovanje vrtov in za prijazne delavske hiše.

ZIONČEK NIMA SREČE Z AVTOM

Poslanec iz Washington
imel velike sitnosti z
avtomobilom na otoku
Porto Rico. — Nahaja
se na ženitovanjskem
potovanju.

SAN JUAN, Puerto Rico, 13. maja. — Avtomobilske nezgode kongresnika Mariana Zioncheka se nadaljujejo. Ko je Zionček en dan lovil ribe blizu mesta Fajardo, se je s svojim vodnikom z avtomobilom vračal v svoj hotel v San Juan, Zionček je vozil izposojen avtomobil. Na mostu blizu mesta Rio Grande pa je zavozil naravnost v tovorni avtomobil, katerega je vozil Francisco Rodriguez.

Voznik je zahteval, da je škoda na tovornem avtomobilu plačana, toda Zionček je rekel, da nima denarja. Nek policist je slednjič preprečil nadaljnje prerekanje.

V hotelu je svoji ženi povedal o dogodku. Skupno s ženo je peljal vodnika na njegov dom. Blizu Fajardo pa je zavozil avtomobil skozi zaprt vrtna vrata. Gospodar vpraša Zioncheka, ako ima revolver, da se bosta streljala.

Kmalu se je zbralo okoli 50 delavcev z bližnjega sladkornega polja. Red je zopet moral napraviti policist. Nato pa je vozila domov Ziončekova žena. Na poti jima je dvakrat pošel bencin. Po vseh nezgodah sta se slednjič pripeljala v hišo prijatelja Rafaela Cariona, ki je Ziončeku posodil avtomobil, katerega je moral oddati v popravilo.

OTROCI POMAGAJO PRI STAVKI

LYON, Francija, 13. maja. — Stavkujoči delavci v tovarnah za umetno svilo so se spopadli s policijo, ki je hotela pobrati žene in otroke, ki so legli po ulicah.

Dvajset oseb je bilo ranjenih v vročih spopadih, ko je okoli 400 delavcev metalo kamenje na orožnike, ki so spremljali buse z deaivci do tovarne.

Žene in otroci so legli na ulice, da se busi niso mogli približati k tovarnam, kjer so delavci na stavki v sporu zaradi plače.

PODALJŠANA POGODBA MED RUSI IN JAPONCI

MOSKVA, Rusija, 13. maja. — Sovjetska vlada je izjavila, da je pripravljena do 31. decembra podaljšati ribiško pogodbo med Rusijo in Japonsko, ako sedanja pogodba, ki poteka 27. maja, do tega dne ne bo zopet potrjena ali mesto nje sklenjena druga. Pogodba dovoljuje japonskim državljanom rabiti v ruskih vodah ob severnem Sahalinu.

JAPONSKO SKRBI AMER. MORNARICA

Združene države bodo
zgradile na leto 70,000
ton ladij; Japonska jih
mora zgraditi 50,000
ton.

TOKIO, Japonska, 13. maja. — Da opraviči velike japonske izdatke za orožje, je mornariški minister admiral Osami Nagano povdarjal, da je Japonska prisiljena držati korak z Združenimi državami v gradbi bojnih ladij.

Istotako je vojni minister general Juiči Terauchi trdil, da pomeni rusko oboroževanje veliko nevarnost. Toda podrobnosti ni podal.

Admiral Nagano je rekel, da je načelo mornarice imeti mornarico, ki je enaka najmočnejši mornarici na zapadnem Pacifiku. Enakost moči pa po njegovem zagotovilu ne pomeni enakosti po številu, kajti, kadar bodo potekle mornariške pogodbe, bo Japonska gradila samo ladje, ki so za njene razmere potrebne in Japonski tudi ni treba imeti z Združenimi državami enakega števila ladij.

Tudi v slučaju, da bi mornariške pogodbe še dalje ostale v veljavi, bi bilo še vedno mnogo izdatkov za mornarico, ker bi bilo treba stare ladje nadomeščati z novimi.

Admiral Nagano je rekel, da se Združene države pripravljajo, da zgrade vsako leto po 70.000 ton ladij v prihodnjih desetih letih. Anglija pa po 84.000 ton. Kot pravi Nagano, bo Japonska na leto zgradila 50.000 ton bojnih ladij.

Poslanec Kojiro Tsutsumi je rekel, da Združene države Japonske ne bodo napadle zaradi Kitajske ter je vprašal, zakaj Japonska ne sklene z Združenimi državami pogodbe za omejitev mornariškega oboroževanja. Vnanji minister Koki Hirota je nekako dvomljivo rekel, da je težko vedeti, kako stališče bi morala Japonska zavzeti do Kitajske, da bi Združene države sprejele tako ponudbo.

Grof Terauchi je rekel, da hoče Rusija razširiti boljševizem po celem svetu. Rusija je ponudila nenapadno pogodbo, ko njenapetletka še ni končana. Terauchi pravi, da ima Rusija na Daljnem Istoku 200.000 vojakov in bo to število povečala na 300.000. V Vladivostoku ima tudi 50 submarinov in zrčno brodogojstvo, s katerim more napasti Tokio. To so razlogi, da mora Japonska pomnožiti svojo armado v Mančukuo.

VELIKA SUŠA V BRAZILJI

FORTALEZA, Brazilija, 13. maja. — Uničujoča suha doba v severozapadnem delu Brazilije je prisilila brez števila družin, da gredo na pot in si poiščejo nova domovanja. Polja in pašniki v Ceari in treh sosednjih državah so se popolnoma posušili.

Nujne prošnje prihajajo na vlado v Rio de Janeiro za finančno pomoč.

Mnogo majhnih, trdnih in molčljivih mož je s svojimi ženami in številnimi otroci na poti v rodovitnejše kraje.

Jezero v teh krajih so samo še mlake, struge rek posušene. Že nad tri mesece ni padla niti kaplja dežja. Pekoča sonce je požgalo vso posetev. Živina trpi veliko žejo.

Po nekaterih krajih je mogoče kupiti kravo za vrečo riža in vrečo črnega fižola.

ŠTEVILO KITAJ. KOMUNISTOV SE MANJŠA

Pobitih je bilo 16,000
komunistov. — 10,000
jih je pobegnilo v provinco Šansi.

SIAN, provinca Šensi, Kitajska, 13. maja. — V marcu je iz provinc Šensi vpadlo v provinc Šansi 26.000 komunistov, toda vladne čete so bilo tako uspešne proti njim, da so jih pobile 16.000 in ostalih 10 tisoč se je zopet vrnilo v Šensi.

Nek visok častnik v glavnem stanu vojske, katere namen je iztrebiti komuniste v severni Kitajski pravi, da so sedaj komunisti zbrani v severnem delu Šensija, toda vsled divje pokrajine zadevajo na velike ovire in imajo zelo malo zaloga živil. Vlada bo na dva načina skušala pokončati komuniste: kjer bodo mogli dobiti živež, bo proti njim porabljena sila, drugod pa bo proti njim uvedena gospodarska blokada.

Do sedaj Japonci še niso stavili nikakih zahtev glede Šensija. Ako bodo Japonci v severni Kitajski porabljali silo, se bo kitajski narod držal načela samoodbrane.

Uradno je bila zanikana vest, da bi bila sklenjena kitajsko-ruska pogodba za medsebojno obrambo proti Japonski.

ŽIVINO POŠILJAJO IZ MEHIKE

SAN ANGELO, Mehika, 12. maja. — Ameriški živinorejci v Mehiki nameravajo spraviti vso svojo živino v Združene države, ker se boje političnih nemirov. Ako pride v notranjosti dežele do kakih nemirov, tedaj bo na tisoče glav živine prepeljane čez mejo.

ALI STE ŽE NAROČILI SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR ZA LETO 1936.

Vred: je 50 centov.

Ali ste že naročili Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1936. — Vred: je 50 centov.

